

**Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Наукова бібліотека**

ПРЕДСТАВНИКИ ХАРКІВСЬКОЇ ПРАВОВОЇ ШКОЛИ

ПАЛІЄНКО МИКОЛА ІВАНОВИЧ

1869–1937

персональний бібліографічний покажчик

**Харків
2014**

УДК 016:929
ББК 91.28 + 67д я1
П 14

Серія "Представники харківської правової школи" ; вип. 2

Укладачі: О. О. Будецька – заступник директора наукової бібліотеки
О. І. Самофал – завідувач науково-бібліографічним відділом

Відповідальний за випуск: Н. П. Пасмор – канд. пед. наук, директор наукової бібліотеки
НЮУ ім. Ярослава Мудрого

Інженерне оформлення: Л. В. Кашаєва – інженер

П 14   **Палієнко Микола Іванович, 1869–1937** [Електронний ресурс] : персон. бібліогр. покажч. / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Наук. б-ка ; [уклад.: О. О. Будецька, О. І. Самофал ; відп. за вип. Н. П. Пасмор ; інж. оформл. Л. В. Кашаєва]. — Електрон. текст. дані (20 файлів ; 228,747 МВ). — Харків, 2014. — 27 с. : іл. — (Представники харківської правової школи ; вип. 2). — Режим доступу: <http://dspace.nulau.edu.ua> ; <http://library.nulau.edu.ua>. — Назва з титул. екрана.

Електронні персональні бібліографічні покажчики серії "Представники харківської правової школи" створюються бібліотекою з метою ознайомлення наукової спільноти з науковою спадщиною вчених-правознавців Харківщини, матеріалами про їх життєвий шлях та науково-педагогічну діяльність.

Другий випуск покажчика присвячений українському правознавцю, доктору державного права, професору, академіку Всеукраїнської академії наук Палієнку Миколі Івановичу (1869–1937), одному з авторів Конституції Української РСР.

У науковому біобібліографічному покажчику відображені праці вченого: дисертації, монографії, лекції, навчальні програми, наукові переклади, статті, рецензії та публікації про нього.

Призначений вченим, аспірантам, студентам та юристам-практикам.

© НБ НЮУ ім. Ярослава Мудрого, 2014

ЗМІСТ

Передмова	4
Основні дати життя та діяльності М. І. Палієнка	6
Праці М. І. Палієнка	7
Публікації про життя, наукову та педагогічну діяльність М. І. Палієнка	15
Алфавітний покажчик назв праць М. І. Палієнка	25
Іменний покажчик	27

ПЕРЕДМОВА

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого – славетний юридичний вищий навчальний заклад України, колиска низки правових шкіл, альма-матер плеяди всесвітньо відомих учених правознавців – відзначає 210 річницю з часу заснування вищої юридичної освіти на Харківщині.

Разом із вузом наукова бібліотека формує книжкові фонди підручників, монографій, наукових збірників, довідкових, періодичних видань та іншої літератури, які стали основою для забезпечення навчально-освітніх запитів викладачів та студентів. Перлиною цих фондів стали рідкісні, раритетні видання, що вийшли друком у XVIII, XIX, початку XX ст.

Багато років бібліотека не тільки накопичує, зберігає, а й популяризує праці, рукописи видатних харківських учених-правознавців, матеріали про їх життя, наукову та педагогічну діяльність. Саме з цією метою в електронному архіві-репозитарії університету eNULAU¹ створено розділ "Фонди рідкісних видань" та заснована електронна колекція рідкісних книг eLEGALIUM². Серія електронних персональних бібліографічних покажчиків "Представники харківської правової школи" є складовою іміджевої колекції видань XIX – початку XX ст. "The representatives of the Kharkov Law School".

У 2013 р. вийшов перший випуск електронного біобібліографічного видання, присвячений одному із засновників харківської наукової школи правознавців, доктору цивільного права, академіку Української академії наук *Володимиру Михайловичу Гордону (1871–1926)*.

Другий випуск серії покажчиків присвячено доктору державного права, професору, академіку Всеукраїнської академії наук *Палієнку Миколі Івановичу (1869–1937)*, одному з авторів Конституції Української РСР та інших законодавчих актів.

Створенню бібліографічного видання передувала науково-пошукова, аналітична робота з першоджерелами, рідкісними виданнями фондів наукової бібліотеки Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, Харківської наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка, архівними матеріалами початку XX ст., електронними ресурсами офіційних сайтів Національної академії наук України, Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, Харківського національного економічного університету, Ярославського державного університету імені П. Г. Демидова, окремими електронними каталогами зарубіжних бібліотек тощо.

---

¹ URL: <http://dspace.nulau.edu.ua>.

² URL: <http://library.nulau.edu.ua>.

Ці напрацювання стали джерелознавчою основою бібліотечного дослідження наукової та педагогічної спадщини вченого, теоретика права, представника харківської школи правознавців М. І. Палієнка.

Загальний обсяг біобібліографічного покажчика представлений: дисертаціями, монографіями, лекціями, навчальними програмами, науковими перекладами, статтями, відгуками на дисертації, рецензіями, публікаціями про вченого, що вийшли друком у 1898–2013 роках.

Матеріали основної частини систематизовано за розділами: "Праці М. І. Палієнка"; "Публікації про життя та науково-педагогічну діяльність М. І. Палієнка". Всередині розділів – у хронологічному порядку, в межах року – у алфавіті назв видань.

Бібліографічний опис матеріалів здійснено відповідно діючих міжнародних та національних стандартів³. Відомості про наявність електронного аналога документа наводяться в області приміток. Усі записи пронумеровано. Публікації, не опрацьовані *de visu*, позначені астериском (*).

Науково-довідковий апарат складається зі змісту, передмови, вступної статті, інформації про основні дати життя та діяльності вченого, основної частини, алфавітного покажчика назв творів, іменного покажчика. Використовується система гіперпосилань на електронні версії документів.

Призначений вченим, аспірантам, студентам та юристам-практикам.

---

³ ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання. К., 2007;

ГОСТ 7.82-2001. Система стандартів по информации, библиотечному и издательскому делу. Библиографическая запись. Библиографическое описание электронных ресурсов. Общие требования и правила составления. М., 2002;

ДСТУ 3582:2013. Інформація та документація. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила. К., 2014;

ГОСТ 7.12-93. Система стандартів по информации, библиотечному и издательскому делу. Библиографическая запись. Сокращение слов на русском языке. Общие требования и правила. М., 1994.

Основні дати життя та діяльності М. І. Палієнка

1869, 25 листопада (7 грудня) – народився в м. Києві;

1892 – закінчив юридичний факультет Київського університету святого Володимира з дипломом першого ступеня;

1894 – залишений при Київському університеті професорським стипендіатом;

з **1896** – працював у Демидовському юридичному ліцеї;

1899–1901 – наукове відрядження за кордон, працював у Гейдельберзькому, Страсбурзькому та Паризькому університетах;

1901–1906 – приват-доцент і екстра-ординарний професор Демидовського юридичного ліцею (Ярославль) по кафедрі енциклопедії права;

1903 – за наукову працю *"Суверенитет. Историческое развитие идеи суверенитета и ее правовое значение"* отримав ступінь магістра державного права;

з **1906** – професор Харківського імператорського університету, декан юридичного факультету Вищих жіночих курсів;

1908 – захистив докторську дисертацію за темою *"Учение о существе права и правовой связанности государства"*;

1908 – виступив ініціатором створення Комерційного інституту в Харкові;

з **1909** – ординарний професор кафедри державного права Харківського імператорського університету;

1912–1918 – проректор Харківського університету;

1912 – 1919 – викладав курс загального державного права російського та закордонного на вечірніх Вищих комерційних курсах, відкритих за його ініціативою при Харківському комерційному училищі;

1920–1921 – професор кафедри державного права Кримського (Таврійського) університету (Сімферополь);

1920 – професор Боспорського університету (Керчь);

з **1921, квітень** – професор правового факультету Харківського інституту народного господарства (створений при об'єднанні Вищих комерційних курсів та юридичного факультету Харківського університету); вчений секретар Наукового комітету Наркомату освіти;

з **1923** – завідує секцією публічного права при кафедрі проблем радянського права;

з **1926** – завідує кафедрою проблем радянського права;

1930, 30 жовтня – обрано академіком Всеукраїнської академії наук (ВУАН, з 1936 р. Академія наук УРСР) за спеціальністю "право", керівник кафедри державного права;

1932, червень – на сесії Ради ВУАН виступав за вивчення державного ладу та права в капіталістичних країнах, за ним було закріплено ярлик "буржуазного нормативіста";

– брав участь у підготовці Конституцій УРСР 1929 та 1937 років;

1937, 11 листопада – помер у м. Харкові.

Праці М. І. Палиєнка

- 1898** 1. Закон и административное распоряжение : (проб. лекция магистранта Н. Палиенко, читанная 9-го нояб. 1898 г.) / Н. И. Палиенко // Университетские Известия. — Киев : Тип. Императ. Ун-та Св. Владимира, 1898. — № 12, декабрь. — С. 15–29, разд. паг. — Электрон. версия: режим доступа : <http://iht.univ.kiev.ua/library/univ-izvestiya/Universitetskie-izvestiya-1898-12.pdf> (дата обращения: 15.10.2014).
2. *⁴Закон и административное распоряжение : проб. лекция / Н. И. Палиенко. — Киев : Тип. Императ. Ун-та Св. Владимира, 1898. — [2], 15 с.
3. Сущность административной юстиции и основные черты ее организации в европейских государствах : (проб. лекция магистранта Н. Палиенко, читанная 5 нояб. 1898 г.) / Н. И. Палиенко // Университетские Известия. — Киев : Тип. Императ. Ун-та Св. Владимира, 1898. — № 12, декабрь. — С. 1–14, разд. паг. — Электрон. версия: режим доступа : <http://iht.univ.kiev.ua/library/univ-izvestiya/Universitetskie-izvestiya-1898-12.pdf> (дата обращения: 15.10.2014).
4. Сущность административной юстиции и основные черты ее организации в европейских государствах : проб. лекция / Н. И. Палиенко. — Киев : Тип. Императ. Ун-та Св. Владимира, 1898. — 14 с.
- 1900** 5. [Новая психологическая теория права и понятие права](#) / Н. И. Палиенко. — Ярославль : Типо-лит. Э. Г. Фальк, 1900. — 27 с.
6. [Предмет и задачи энциклопедии права и идея права](#) : (вступит. лекция) / Н. И. Палиенко. — Ярославль : Типо-лит. Э. Г. Фальк, 1900. — 20 с.
- 1901** 7. Новая психологическая теория права и понятие права / Н. И. Палиенко // Временник Демидовского Юридического Лицея. — Ярославль : Тип. Губерн. Правления, 1901. — Кн. 82. — С. 1–27, разд. паг.
8. Предмет и задачи энциклопедии права и идея права : (вступит. лекция) / Н. И. Палиенко // Временник Демидовского Юридического Лицея. — Ярославль : Тип. Губерн. Правления, 1901. — Кн. 82. — С. 1–20, разд. паг.
- 1902** 9. Лассон А. Система философии права : краткий очерк истории философии права / Адольф Лассон ; пер. с нем. Н. П. Ширяевой ; под ред. и с предисл. Н. И. Палиенко // Временник Демидовского Юридического Лицея. — Ярославль : Тип. Губерн. Правления, 1902. — Кн. 84. — С. I–VII, 1–104, разд. паг.
10. Нормативный характер права и его отличительные признаки. К вопросу о позитивизме в праве / Н. И. Палиенко. — Ярославль : Тип. Губерн. Правления, 1902. — 48 с.

---

⁴ *Астериском позначені документи не опрацьовані de visu.

- 1903** 11. Нормативный характер права и его отличительные признаки. К вопросу о позитивизме в праве / Н. И. Палиенко // Временник Демидовского Юридического Лицея. — Ярославль : Тип. Губерн. Правления, 1903. — Кн. 86. — С. 1–48, разд. паг.
12. [Рецензия] / Н. И. Палиенко // Юридическая библиография / Демид. Юрид. Лицей. — Ярославль : Тип. Губерн. Правления — 1903. — Вып. 64/65. — С. 25–50. — (Временник Демидовского Юридического Лицея ; кн. 90). — Рец. на кн.: Лекции энциклопедии права / В. Ф. Залесский. — Казань : Тип.-лит. Императ. Ун-та, 1903.
13. Суверенитет. Историческое развитие идеи суверенитета и ее правовое значение / Н. И. Палиенко. — Ярославль : Тип. Губерн. Правления, 1903. — XV, 567, [2] с.
 Рец.: Диспут Н. И. Палиенко в Киевском университете // Право. — 1903. — №№ 1–52. — 14 дек. (№ 51). — С. 2917–2918.
 [Библиография] / Л. К. // Право. — 1903. — №№ 1–52. — 14 дек. (№ 51). — С. 2923–2924.
 [Литературное обозрение] / С. Шумаков // Вестник Права : журн. Юрид. о-ва при Императ. С.-Петербур. ун-те. — 1903. — Кн. 8. — С. 237–242.
- 1904** 14. Суверенитет. Историческое развитие идеи суверенитета и ее правовое значение / Н. И. Палиенко // Временник Демидовского Юридического Лицея. — Ярославль : Тип. Губерн. Правления, 1904. — Кн. 89. — С. I–XV, 1–176, разд. паг. — Начало.
- 1905** 15. Нормативный характер права и его отличительные признаки / Н. И. Палиенко. — Изд. 2-ое, доп. — Ярославль : Тип. Губерн. Правления, 1905. — 58 с.
16. Программа по энциклопедии права : для студентов Демид. Юрид. Лицея / Н. И. Палиенко. — Ярославль : Тип. Губерн. Правления, 1905. — 17 с.
17. Суверенитет. Историческое развитие идеи суверенитета и ее правовое значение / Н. И. Палиенко // Временник Демидовского Юридического Лицея. — Ярославль : Тип. Губерн. Правления, 1905. — Кн. 90. — С. 177–567, разд. паг. — Окончание.
18. Суверенитет. Историческое развитие идеи суверенитета и ее правовое значение : положения / Н. И. Палиенко // Временник Демидовского Юридического Лицея. — Ярославль : Тип. Губерн. Правления, 1905. — Кн. 90. — С. 1–3, разд. паг.
- 1906** 19. Бенуа К. Всеобщая подача голосов и эволюция политических партий / К. Бенуа ; пер. с фр. под ред. Н. И. Палиенко // Временник Демидовского Юридического Лицея. — Ярославль : Тип. Губерн. Правления, 1906. — Кн. 91. — С. 1–45, разд. паг.
20. Нормативный характер права и его отличительные признаки : [изд. 2-ое, доп.] / Н. И. Палиенко // Временник Демидовского Юридического Лицея. — Ярославль : Тип. Губерн. Правления, 1906. — Кн. 91. — С. 1–58, разд.

паг.

21. **Правовое государство и конституционализм** / Н. Палиенко // Вестник Права : журн. Юрид. о-ва при Императ. С.-Петербур. ун-те. — 1906. — № 1. — С. 127–163.
22. Программа по энциклопедии права : для студентов Демид. Юрид. Лицея / Н. И. Палиенко // Временник Демидовского Юридического Лицея. — Ярославль : Тип. Губерн. Правления, 1906. — Кн. 92. — С. 1–17, разд. паг.
- 1907** 23. [Рецензия] / Н. И. Палиенко // Юридическая библиография / Демид. Юрид. Лицей. — Ярославль : Тип. Губерн. Правления — 1907. — Вып. 67/68. — С. 32–48, 1–18. — (Временник Демидовского Юридического Лицея ; кн. 92). — Рец. на кн.: Die Rechtswidrigkeit: Eine Untersuchung zu den allgemeinen Lehren des Strafrechtes / Alexander Hold von Ferneck. — Jena : G. Fischer, 1903. — Bd. 1.
24. *[Рецензия] / Н. И. Палиенко // Юридическая библиография : 1 октября 1907 г. / Демид. Юрид. Лицей. — Ярославль : Тип. Губерн. Правления — 1907. — № 2. — С. 1–2. — Рец. на кн.: Очерк развития индивидуалистического направления в истории философии государства. Идея политического индивида / А. Н. Фатеев. — Харьков, 1904. — Ч. 1; 1907. — Ч. 2.
- 1908** 25. Отзыв о диссертации С. А. Котляревского "Конституционное государство : опыт политико-морфологического обзора" / Н. И. Палиенко // Записки Императорского Харьковского Университета. — 1908. — Кн. 1, ч. офиц. — С. 18–32. — Рец. на кн.: Конституционное государство. Опыт политико-морфологического обзора / С. А. Котляревский. — СПб. : Г. Ф. Львович, 1907.
26. Отзыв о диссертации А. Н. Фатеева "Очерк развития индивидуалистического направления в истории философии государства : идеи политического индивида" / Н. И. Палиенко // Записки Императорского Харьковского Университета. — 1908. — Кн. 1, ч. офиц. — С. 33–38. — Рец. на кн.: Очерк развития индивидуалистического направления в истории философии государства : идеи полит. индивида / А. Н. Фатеев. — Харьков, 1904. — Ч. 1; 1907. — Ч. 2.
27. **Учение о существе права и правовой связанности государства** / Н. И. Палиенко. — Харьков : Тип. и Литогр. М. Зильберберг и С-вья, 1908. — IV, 342, [1] с.
Рец.: *Защита диссертации / П. П. // Право. — 1909. — №№ 1–52. — 18 янв. (№ 3). — С. 192–196.*
К учению о существе права / А. Н. Фатеев // Записки Императорского Харьковского Университета. — 1909. — Кн. 1, ч. неофиц. — С. 1–28.
К учению о существе права / А. Н. Фатеев. — Харьков : Тип. и Литогр. М. Зильберберг и С-вья, 1909. — 28 с. — Отд. отт. из "Запис. Императ. Харьк. Ун-та" за 1909 г.
[Литературное обозрение] / Н. А. Гредескул // Журнал Министерства Юстиции. — 1909. — № 6, июнь. — С. 326–347.

- 1909** 28. Отзыв о работе, поданной Джоном Стюартом Милем на соискание премии имени Зарудного под девизом "Лучшее средство испытать принцип – это довести его до крайних следствий" / Н. И. Палиенко // Записки Императорского Харьковского Университета. — 1909. — Кн. 3. — С. 1–4.
29. Отзыв о сочинении П. Петровского на тему "Правовое положение и политическая роль народного представительства в современных конституционных монархиях" / Н. И. Палиенко // Записки Императорского Харьковского Университета. — 1909. — Кн. 4, ч. офиц. — С. 1–4. — Рец. на кн.: Правовое положение и политическая роль народного представительства в современных конституционных монархиях / П. Петровский.
30. Отзыв о сочинении В. Монастырева на тему "Избирательное право, его природа и организация в современных государствах" / Н. И. Палиенко // Записки Императорского Харьковского Университета. — 1909. — Кн. 3, ч. офиц. — С. 36–38. — Рец. на кн.: Избирательное право, его природа и организация в современных государствах / В. Монастырев.
31. * [Рецензия] / Н. Палиенко // Юридическая библиография : 1 июня 1909 г. / Демид. Юрид. Лицей. — Ярославль : Тип. Губерн. Правления. — 1909. — № 1 (11). — С. 1–2. — Рец. на кн.: Обязанности как основание права / Л. Л. Герваген. — СПб. : Тип. ж.-д. изд. А. Ф. Штольценбурга, 1908.
- 1910** 32. Об одной защите эмоциональной теории права / Н. Палиенко // Право. — 1910. — №№ 1–52. — 9 мая (№ 19). — С. 1185–1195.
33. Основные законы и форма правления в России / Н. И. Палиенко. — Ярославль : Тип. Губерн. Правления, 1910. — 78 с. — Электрон. версия: режим доступа : <http://dlib.rsl.ru/viewer/01002805720#?page=1> (дата обращения: 15.10.2014).
34. Основные законы и форма правления в России : юрид. исслед. / Н. И. Палиенко. — Харьков : Тип. "Печатник", 1910. — 78, [2] с. — Электрон. версия: режим доступа : <http://dlib.rsl.ru/viewer/01003771418#?page=1> (дата обращения: 15.10.2014).
- 1911** 35. Георг Иеллинек и его значение в науке государственного права / Н. И. Палиенко // Журнал Министерства Юстиции. — 1911. — № 4, апрель. — С. 144–156.
36. Народная энциклопедия научных и прикладных знаний : в 14 т. (21 кн.) / Харьк. о-во распространения в народе грамотности. — М. : Тип. Т-ва И. Д. Сытина, 1911. — Т. 11, полут. 1–2 : Общественно-юридический / предисл. А. Н. Фатеева ; ред.: В. М. Гордон, А. Д. Киселев, Н. И. Палиенко [и др.]. — 754 с. — Электрон. версия "Курс правоведения по Народной энциклопедии": режим доступа : <http://allpravo.ru/library/doc542p> (дата обращения: 15.10.2014).

37. [Рецензия] / Н. И. Палиенко // Журнал Министерства Юстиции. — 1911. — № 2, февраль. — С. 297–311. — Рец. на кн.: Министерская власть в современном конституционном государстве. Ее основы, роль и современное положение / А. А. Алексеев. — Харьков, 1910.
- 1912** 38. Задачи и пределы юридического изучения государства и новейшее формально-юридическое исследование проблем государственного права / Н. И. Палиенко // Журнал Министерства Юстиции. — 1912. — № 2, февраль. — С. 121 – 153; № 3, март. — С. 1–55.
39. [Задачи и пределы юридического изучения государства и новейшее формально-юридическое исследование проблем государственного права](#) / Н. И. Палиенко. — СПб. : Сенат. тип., 1912. — 89 с. — Из "Журн. М-ва Юстиции" (Февраль – Март 1912 г.).
40. К вопросу о правовом характере наших основных законов / Н. И. Палиенко // Право. — 1912. — №№ 1–52. — 22 апр. (№ 16). — С. 916–924. — Рец. на кн.: Юридические предпосылки русских основных законов / С. А. Котляревский. — М. : Тип. Г. Лиснера и Д. Собко, 1912.
- 1913** 41. [Новая доктрина народного суверенитета во французском государствоведении](#) / Н. И. Палиенко // Журнал Министерства Юстиции. — 1913. — № 1, январь. — С. 140–183; № 2, февраль. — С. 93–124.
42. [Рецензия] / Н. И. Палиенко // Юридический Вестник. — 1913. — Кн. 2. — С. 261–265. — Рец. на кн.: Русское государственное право. Т. 1. Конституционное право / Н. И. Лазаревский. — 3-е изд. — СПб. : Тип. АО "Слово", 1913.
- 1915** 43. Отзыв о диссертации К. А. Кузнецова "Английская палата общин при Тюдорах и Стюартах" / Н. И. Палиенко // Записки Харьковского университета. — 1916. — Кн. 4, [ч. офиц.]. — С. 1–10. — Рец. на кн.: Английская палата общин при Тюдорах и Стюартах / К. А. Кузнецов. — Одесса, 1915.
44. Правовое значение Манифеста 17 октября 1905 года / Н. И. Палиенко // Юридический Вестник. — 1915. — Кн. 11 (3). — С. 57–64.
45. [Правовое значение Манифеста 17 октября 1905 года](#) / Н. Палиенко. — М. : Тип. Г. Лиснера и Д. Собко, 1915. — 8 с. — Отд. отт. из журн. "Юрид. Вестн." 1915 г., кн. 11 (3).
- 1917** 46. [Областная Автономия и Федерация](#) / М. И. Палиенко ; Харьк. о-во грамотности. — Харьков : Тип. М. Х. Сергеева, 1917. — 16 с. — (Лекции политико-экономических курсов).
47. [Формы государственного устройства и управления](#) / Н. И. Палиенко ; Харьк. о-во грамотности. — Харьков : Тип. М. Х. Сергеева, 1917. — 16 с. — (Лекции политико-экономических курсов).
- 1918** 48. Временное правительство и революционная Конституция России до

большевистского переворота : докл. О-ву юрид. и экон. знаний при Харьк. ун-те / Н. И. Палиенко ; Харьк. ун-т. — Харьков, 1918. — 20 с.

49. *Голос Права*⁵ : двухнед. юрид. журн. / ред. ком.: В. М. Гордон, Н. И. Палиенко, Б. В. Попов, Л. Я. Тауберг ; изд. Ц. Г. Сусер. — 1918–1919. — Харьков, 1918. — № 1, 2.
50. Государственный язык по действующему на Украине праву / Н. Палиенко // *Голос Права*. — 1918. — № 1. — С. 2–5.
- 1923 51. *Конфедерации, федерации и Союз Социалистических Советских Республик* / Н. Палиенко ; предисл. М. Ветошкина. — Харьков : Госиздат Украины, 1923. — 71, [1] с.
- 1926 52. *Право громадянства в сучасних федераціях і в Союзі РСР* / М. І. Палієнко. — Харків : Юрид. вид-во Н. К. Ю., 1926. — 31 с.
- 1927 53. От редакционной комиссии / Н. И. Палиенко, А. Л. Малицкий, Б. В. Попов, В. М. Корецкий // Сборник статей кафедры "Проблемы современного права" и правового факультета Харьковского института народного хозяйства, посвященных памяти академика, профессора Владимира Михайловича Гордона / УССР, Нар. Комиссариат Просвещения, Упр. науч. учреждениями (Главнаука). — Харьков : Госиздат Украины, 1927. — С. 5.
54. *Учения о природе государства и его единстве в современном государствоведении* / Н. И. Палиенко // Сборник статей кафедры "Проблемы современного права" и правового факультета Харьковского института народного хозяйства, посвященных памяти академика, профессора Владимира Михайловича Гордона / УССР, Нар. Комиссариат Просвещения, Упр. науч. учреждениями (Главнаука). — Харьков : Госиздат Украины, 1927. — С. 15–44.
- 1929 55. *Проблема суверенітету сучасної держави* / М. І. Палієнко. — Харків : Юрид. вид-во НКЮ УРСР, 1929. — 39 с.
- 1998 56. Правовая связанность государства / Н. И. Палиенко // Хропанюк В. Н. Теория государства и права : хрестоматия / Хропанюк В. Н. ; под ред. Радько Т. Н. — М. : ИНТЕРСТИЛЬ, 1998. — С. 299–304 с. — Печатается по изд.: Учение о существе правовой связанности государства / Н. И. Палиенко. — Харьков : Тип. и Литогр. М. Зильберберг и С-вья, 1908. — С. 283–284, 297–298, 298–300, 302–304, 305–307. — Электрон. версия: режим доступа : <http://www.kursach.com/biblio/0020005/000.htm> (дата обращения: 15.10.2014).
57. Предмет и задачи энциклопедии права и идея права / М. И. Палиенко // Академічна юридична думка / НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького ; за заг. ред. Ю. С. Шемшученка. — Київ : Ін Юре,

---

⁵ Журнал видавався у Харкові за доби Гетьманату та Директорії УНР (грудень 1918 – січень 1919 рр.). На його сторінках друкувалися теоретичні статті з питань чинного державного, приватного та публічного права, огляди судової практики, законодавчих актів та юридичної літератури, інформація про діяльність юридичних факультетів, товариств, адвокатури, нотаріату тощо. Достовірно відомо про вихід у світ 2 номерів журналу.

1998. — С. 252–260. — Друкується за вид.: Предмет и задачи энциклопедии права и идея права : (вступит. лекция) / Н. И. Палиенко. — Ярославль : Типо-литогр. Э. Г. Фальк, 1900. — 20 с.

- 2002** 58. Нормативный характер права и его отличительные признаки. К вопросу о позитивизме в праве / Н. И. Палиенко // Антологія української юридичної думки / НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького ; за заг. ред. Ю. С. Шемшученка. — Київ : Юрид. кн., 2002. — Т. 1 : Загальна теорія держави і права, філософія та енциклопедія права. — С. 354–360. — Друкується за вид.: Нормативный характер права и его отличительные признаки. К вопросу о позитивизме в праве / Н. И. Палиенко. — Ярославль : Тип. Губерн. Правления, 1902. — С. 3–41.
59. Суверенитет. Историческое развитие идеи суверенитета и ее правовое значение в праве / Н. И. Палиенко // Антологія української юридичної думки / НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького ; за заг. ред. Ю. С. Шемшученка. — Київ : Юрид. кн., 2002. — Т. 1 : Загальна теорія держави і права, філософія та енциклопедія права. — С. 361–368. — Друкується за вид.: Суверенитет. Историческое развитие идеи суверенитета и ее правовое значение / Н. И. Палиенко. — Ярославль : Тип. Губерн. Правления, 1903. — С. 218–443.
60. Учение о существе права и правовой связанности государства. Гл. 4. Правовая связанность государства / Н. И. Палиенко // Антологія української юридичної думки / НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького ; за заг. ред. Ю. С. Шемшученка. — Київ : Юрид. кн., 2002. — Т. 1 : Загальна теорія держави і права, філософія та енциклопедія права. — С. 369–377. — Друкується за вид.: Учение о существе права и правовой связанности государства / Н. И. Палиенко. — Харьков : Тип. и Литогр. М. Зильберберг и С-вья, 1908. — С. 283–337.
- 2003** 61. Областная Автономия и Федерация / Н. И. Палиенко // Антологія української юридичної думки / НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького ; за заг. ред. Ю. С. Шемшученка. — Київ : Юрид. кн., 2003. — Т. 4 : Конституційне (державне) право. — С. 474–487. — Друкується за вид.: Областная Автономия и Федерация / М. И. Палиенко ; Харьк. о-во грамотности. — Харьков : Тип. М. Х. Сергеева, 1917. — С. 3–20.
62. Основные законы и форма правления в России / Н. И. Палиенко // Антологія української юридичної думки / НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького ; за заг. ред. Ю. С. Шемшученка. — Київ : Юрид. кн., 2003. — Т. 4 : Конституційне (державне) право. — С. 488–545. — Друкується за вид.: Основные законы и форма правления в России : юрид. исслед. / Н. И. Палиенко. — Харьков : Тип. "Печатник", 1910. — 78, [2] с.
63. Право гражданства в современных федерациях и в Союзе РСР. Право гражданства / М. И. Палиенко // Антологія української юридичної думки / НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького ; за заг. ред.

Ю. С. Шемшученка. — Київ : Юрид. кн., 2003. — Т. 4 : Конституційне (державне) право. — С. 460–473. — Друкується за вид.: Право громадянства в сучасних федераціях і в Союзі РСР / М. І. Палієнко. — Харків : Юрид. вид-во НКЮ УРСР, 1926. — С. 3–20.

64. Сущность административной юстиции и основные ее организации в европейских государствах / Н. И. Палиенко // Антологія української юридичної думки / НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького ; за заг. ред. Ю. С. Шемшученка. — Київ : Юрид. кн., 2003. — Т. 4 : Конституційне (державне) право. — С. 448–459. — Друкується за вид.: Сущность административной юстиции и основные черты ее организации в европейских государствах : пробная лекция / Н. И. Палиенко. — Киев : Тип. Императ. ун-та Св. Владимира, 1898. — 14 с.

2012 65. Правова держава і конституціоналізм : [пер. з рос.] / Микола Палієнко // Вибори та демократія. — 2012. — № 1. — С. 104–119. — Друкується за вид.: Вестник права : журн. Юрид. о-ва при Императ. С.-Петербур. ун-те. — 1906. — № 1. — С. 127–163. — Електрон. версія: режим доступу : http://www.eli.org.ua/upload/iblock/83a/Vibori_2012.indd.pdf (дата звернення: 15.10.2014).

Публікації про життя, наукову та педагогічну діяльність

М. І. Палиєнка

- 1903** 66. Диспут Н. И. Палиенко в Киевском университете // Право. — 1903. — №№ 1–52. — 14 дек. (№ 51). — С. 2917–2918. — Рец. на дис.: Суверенитет. Историческое развитие идеи суверенитета и его правовое значение / Н. И. Палиенко. — Ярославль : Тип. Губерн. Правления, 1903.
67. Л. К. [Библиография] / Л. К. // Право. — 1903. — №№ 1–52. — 14 дек. (№ 51). — С. 2923–2924. — Рец. на дис.: Суверенитет. Историческое развитие идеи суверенитета и его правовое значение / Н. И. Палиенко. — Ярославль : Тип. Губерн. Правления, 1903.
68. Шумаков С. [Литературное обозрение] / С. Шумаков // Вестник Права : журн. Юрид. о-ва при Императ. С.-Петербур. ун-те. — 1903. — Кн. 8. — С. 237–242. — Рец. на дис.: Суверенитет. Историческое развитие идеи суверенитета и его правовое значение / Н. И. Палиенко. — Ярославль : Тип. Губерн. Правления, 1903.
- 1904** 69. Щеглов В. Г. Высшее учебное заведение в Ярославле имени Демидова в первый век его образования и деятельности : ист. очерк / В. Г. Щеглов // Временник Демидовского юридического лицея. — Ярославль : Тип. Губерн. Правления, 1904. — Кн. 89. — С. 161–277, разд. паг.
- 1905** 70. *Гессен В. М. Теория правового государства / В. М. Гессен // Политический строй современных государств. — М. ; СПб. : Тип. Санкт-Петербург, АО "Слово", 1905. — Т. 1.
- 1906** 71. Протоколы заседаний Совета Демидовского юридического лицея за 1902 год // Временник Демидовского юридического лицея. — Ярославль : Тип. Губерн. Правления, 1906. — Кн. 91. — С. 1–102.
- 1909** 72. Гредескул Н. А. [Литературное обозрение] / Н. А. Гредескул // Журнал Министерства Юстиции. — 1909. — № 6, июнь. — С. 326–347. — Рец. на дис.: Учение о существе права и правовой связанности государства / Н. И. Палиенко. — Харьков : Тип. и Литогр. М. Зильберберг и С-вья, 1908.
73. Максимейко Н. А. Письмо в редакцию / Н. Максимейко // Право. — 1909. — №№ 1–52. — 22 февр. (№ 8). — С. 510. — Рец. на кн.: — Рец. на дис.: Учение о существе права и правовой связанности государства / Н. И. Палиенко. — Харьков : Тип. и Литогр. М. Зильберберг и С-вья, 1908.
74. П. П. Защита диссертации / П. П. // Право. — 1909. — №№ 1–52. — 18 янв. (№ 3). — С. 192–196. — Рец. на дис.: Учение о существе права и правовой связанности государства / Н. И. Палиенко. — Харьков : Тип. и Литогр. М. Зильберберг и С-вья, 1908.
75. *Фатеев А. Н. К учению о существе права / А. Н. Фатеев // Записки Императорского Харьковского Университета. — 1909. — Кн. 1, ч. неофиц.

- С. 1–28. — Рец. на дис.: Учение о существе права и правовой связанности государства / Н. И. Палиенко. — Харьков : Тип. и Литогр. М. Зильберберг и С-вья, 1908.
76. **Фатеев А. Н.** К учению о существе права / А. Н. Фатеев. — Харьков : Тип. и Литогр. М. Зильберберг и С-вья, 1909. — 28 с. — Отд. отт. из "Запис. Императ. Харьк. Ун-та" за 1909 г. — Рец. на дис.: Учение о существе права и правовой связанности государства / Н. И. Палиенко. — Харьков : Тип. и Литогр. М. Зильберберг и С-вья, 1908.
- 1910** 77. Алексеев А. А. Министерская власть в конституционном государстве. Ее основы, роль и современное положение / А. А. Алексеев. — Харьков : Тип. и Лит. Зильберберг и С-вья, 1910. — 305 с.
78. *Михайлов П. Е. "Психологическая теория права" перед судом русской юриспруденции / П. Е. Михайлов. — СПб. : Тип. т-ва "Обществ. польза", 1910. — Вып. 1 : Анализ критики проф. Н. И. Палиенко (теория "внешних императивов"). — 30 с.
79. Михайлов П. Е. Спор "психологической теории права" с теорией "внешних императивов" (Contra критики профессора Н. И. Палиенко) / П. Михайлов // Право. — 1910. — №№ 1–52. — 21 марта (№ 12). — С. 719–734.
- 1912** 80. Палиенко Николай Иванович, проф., Чернышевского 75 // Весь Харьков : адрес. справ. на 1912 г. / изд. Е. С. Элькина. — Харьков : Е. С. Элькин, 1912. — Стб. 295.
- 1913** 81. Палиенко Николай Иванович, проф., Чернышевского 75 // Весь Харьков : адрес. справ. на 1913 г. / изд. Е. С. Элькина. — Харьков : Е. С. Элькина, 1913. — Стб. 381.
- 1914** 82. Палиенко Николай Иванович, проф., Чернышевского 75 // Весь Харьков : справ. кн. на 1914 г. / изд. Е. С. Элькина. — Харьков : Тип. Тов-ва печати и издат. дела, 1914. — Стб. 325.
83. *Покровский С. П. Демидовский Лицей в г. Ярославле в его прошлом и настоящем : изд. Почет. попечителя Демид. Юрид. Лицея П. А. Демидова / С. П. Покровский. — Ярославль : Тип. Губерн. Правления, 1914. — VI, 264, XV с. : 44 ил.
- 1915** 84. Корф С. А. Русское государственное право. Ч. 1 / С. А. Корф. — СПб. : Т-во скоропеч. А. А. Левенсон, 1915. — 315 с.
85. Котляревский С. А. Власть и право: проблемы правового государства / С. А. Котляревский. — М. : Мысль, 1915. — 417 с.
- 1916** 86. *Кистяковский Б. А. Социальные науки и право : очерки по методологии социальных наук и общей теории права / Б. Кистяковский. — М. : Изд. М. и С. Сабашниковых, 1916. — 688 с.
- 1923** 87. *Дністрянський С. С. Загальна наука права і політики. Т. 1 / С. Дністрянський. — Прага : Наклад Укр. ун-ту в Празі, 1923. — 382 с.

- 1925** 88. Институт Народного Хозяйства (ИНХ). Профессора // Весь Харьков : справ. кн. на 1925 г. / изд. Е. С. Элькина. — Харьков : Коммунист, 1925. — Стб. 150–151.
89. Палиенко Николай Иванович, проф. Чернышевского, 75 // Весь Харьков : справ. кн. на 1925 г. / изд. Е. С. Элькина. — Харьков : Коммунист, 1925. — Стб. 166.
- 1929** 90. Державне чужоземне право. Палиенко Микола Іванович, Чернишевська вулиця, 75, кв. 2 // Весь Харків : адрес.-довід. кн. на 1929 р. — Харків : Тип. "Книгажур", 1929. — С. 124.
- 1930** 91. Науково дослідча катедра "Проблеми сучасного права". Харків, Пушкінська, 81, Інститут народного господарства. Особовий склад // Наукові установи та організації УСРР. — Харків : Вид. Держ. План. Коміс. УСРР, 1930. — С. 225.
- 1948** 92. *Левин И. Д. Суверенитет / И. Д. Левин ; Ин-т права Акад. наук СССР. — М. : Юрид. изд-во М-ва юстиции СССР, 1948. — 374, [2] с.
- 1960** 93. Палиенко Микола Іванович (25.XI 1869, Київ – 11.II 1937) // Українська радянська енциклопедія / [голов. ред. М. П. Бажан]. — Київ : Голов. ред. Укр. радян. енцикл., 1960. — Т. 8 : Олєфіни – Поплін. — С. 142 : портр.
- 1966** 94. Палиенко Микола (1869–1937) // Енциклопедія Українознавства / Наук. Т-во ім. Шевченка ; гол. ред. Володимир Кубійович. — Париж; Нью-Йорк: Молоде Життя, 1966. — Т. 5 : Словникова частина. — С. 1926. — Електронна версія: режим доступу : <http://diasporiana.org.ua/slovniki-dovidniki/1969-entsiklopediya-ukrayinoznavstva-t-5-slovnikova-chastina> (дата звернення: 15.10.2014).
- 1969** 95. Таранов А. П. Визначний радянський державознавець : до 100-річчя з дня народж. М. І. Палиєнка / А. Таранов // Наука і суспільство. — 1969. — № 11. — С. 50.
- 1982** 96. Палиенко Микола Іванович (25.XI 1869, Київ – 11.XI 1937) // Українська радянська енциклопедія / [голов. ред. М. П. Бажан]. — Вид. друге. — Київ : Голов. ред. Укр. радян. енцикл., 1982. — Т. 8 : Олєфіни – Поплін. — С. 142 : портр.
- 1984** 97. Бабий Б. М. Очерк развития правовых исследований в Украинской ССР, 1919–1984 гг. / Б. М. Бабий ; Акад. наук Укр. ССР, Ин-т государства и права ; [отв. ред. В. В. Цветков]. — Киев : Наук. думка, 1984. — 194, [2] с.
- 1987** 98. Скакун О. Ф. Политическая и правовая мысль на Украине (1861–1917) / О. Ф. Скакун. — Харьков : Вища шк., изд-во при Харьк. гос. ун-те, 1987. — 157, [3] с.
- 1990** 99. Кистяковский Б. А. Государство правовое и социалистическое / Б. А. Кистяковский // Вопросы философии. — 1990. — № 6. — С. 141–159. — Электрон. версия: режим доступа :

http://library.nulau.edu.ua/REPOZITORII/TEORII/KURS_1/kurs/10/20_1.htm
(дата обращения: 15.10.2014).

- 1995** 100. Минуле і сьогодення Національної юридичної академії України // Національна юридична академія України, 1920–1995 : іст. нарис. — Харків, 1995. — С. 45–51.
101. Национальной юридической академии Украины – 75 лет // Проблемы законности : респ. междуведомств. науч. сб. / Нац. юрид. акад. Украины. — Харьков, 1995. — Вып. 30. — С. 3–22. — Электрон. версия: режим доступа: <http://dspace.nulau.edu.ua:8088/handle/123456789/501> (дата обращения: 15.10.2014).
- 1996** 102. *Егоров С. А. Н. И. Палиенко как теоретик правового государства / С. А. Егоров // Народы содружества независимых государств накануне третьего тысячелетия: реалии и перспективы : тез. междунар. науч. конгр., Санкт-Петербург, 15–17 мая 1996 г. — СПб. : Петрополис, 1996. — Т. 3. — С. 100–102.
103. *Панченко А. В. Теория конституционного правового государства в либеральной мысли России XIX – начала XX в. и современность / А. В. Панченко // Вестник Московского университета. Серия, 12. Политические науки. — 1996. — № 6. — С. 36–44.
- 1997** 104. *Егоров С. А. На честное дело жизни : Ярославская юридическая школа / С. А. Егоров. — Ярославль : Верхняя Волга, 1997. — 288 с.
- 1998** 105. Корнев А. В. К вопросу о правопонимании в дореволюционной России / А. В. Корнев // Государство и право. — 1998. — № 5. — С. 93–98.
106. Кричевский Г. Г. Магистерские и докторские диссертации, защищенные на юридических факультетах университетов Российской Империи (1755–1918) : библиогр. указ. / Г. Г. Кричевский ; сост., предисл., науч. ред. и посмерт. изд. А. Н. Якушева. — Ставрополь : Сан-Сан, 1998. — 201 с.
107. Палієнко Микола Іванович (1869–1937) // Академічна юридична думка / НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького; за заг. ред. Ю. С. Шемшученко. — Київ : Ін Юре, 1998. — С. 251.
- 2000** 108. Зорина Е. Ю. Идея разделения властей в российской политико-правовой мысли конца XIX – начала XX веков : автореф. дис. ...канд. юрид. наук : [спец.] 12.00.01 "Теория права и государства; история права и государства; история полит. и правовых учений" / Зорина Елена Юрьевна ; РАН, Ин-т государства и права ; науч. рук. В. Г. Графский. — М., 2000. — 21 с.
- 2002** 109. Антологія української юридичної думки / Нац. акад. наук України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького; за заг. ред. Ю. С. Шемшученка. — Київ : Юрид. кн., 2002. — Т. 1 : Загальна теорія держави і права, філософія та енциклопедія права. — 567, [1] с. — *Зі змісту*: Нарис історії розвитку загальної теорії держави і права, філософії та енциклопедії права / В. Д. Бабкін, І. Б. Усенко. — С. 9–43; Палієнко Микола Іванович

/ Тимошенко В. І. — С. 351–353.

110. Кудинов О. А. Разработка теории правового государства в российской науке начала XX века / О. А. Кудинов // *Общественные науки и современность*. — 2002. — № 3. — С. 101–109.
111. Максимов С. І. Палієнко Микола Іванович (25.11.1869 р. – 11.11.1937 р.) / Максимов С. І. // *Державні, політичні та громадські діячі України : політичні портрети / за заг. ред. М. І. Панова*. — Київ : Ін Юре, 2002. — Кн. 1. — С. 254–257.
112. Усенко І. Б. Палієнко Микола Іванович / І. Б. Усенко // *Юридична енциклопедія : в 6 т. / Нац. акад. наук України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Вид-во "Укр. енцикл. " ім. М. П. Бажана*. — Київ : Укр. енцикл., 2002. — Т. 4 : Н – П. — С. 412–413 : портр. — Електрон. версія: режим доступу : <http://cyclop.com.ua/content/view/1233/58/1/9/#14881> (дата звернення: 15.10.2014).
- 2003** 113. Антологія української юридичної думки / Нац. акад. наук України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького; за заг. ред. Ю. С. Шемшученка. — Київ : Юрид. кн., 2003. — Т. 4 : Конституційне (державне) право. — 599, [1] с. — *Зі змісту*: Проблеми конституційного права України XVIII–XX ст. / Погорілко В. Ф., Федоренко В. Л. — С. 7–23; Палієнко Микола Іванович / Батанов О. В., Усенко І. Б. — С. 445–447.
114. Гринюк Р. Ф. Обґрунтування принципу обмеженості держави правом у теорії організації державної влади М. Палієнка / Р. Ф. Гринюк // *Бюлетень Міністерства юстиції України*. — 2003. — № 12. — С. 86–96.
115. История Таврического университета / под общ. ред. Н. В. Багрова. — Киев : Либідь, 2003. — 243 [3] с.: фот. — *Из содерж.*: Годы ломки (1921–1922) / Н. Е. Дементьев, В. А. Роман. — Гл. 2 : Крымский университет в 1921–1925 годах. — С. 46–64; Выдающиеся ученые Таврического университета. — С. 237. — Электрон. версия: режим доступа : http://www.crimea.edu/inform/books/tavr_un_5.djvu (дата обращения: 15.10.2014).
- 2004** 116. История Харьковского университета : сист. библиогр. указ., 1805–1917 гг. / Харьк. нац. ун-т им. В. Н. Каразина, Центр. науч. б-ка ; сост. М. Г. Швалб, С. Б. Глибицкая, М. М. Красиков ; науч. рук. С. И. Посохов ; библиогр. ред. Ю. Ю. Полякова. — 2-е изд., испр. и доп. — Харьков, 2004. — Ч. 1, вып. 2 : Факультеты, учебно-вспомогательные учреждения университета. — 225 с. — Электрон. версия: режим доступа : http://www-icsl.univer.kharkov.ua/pages/publication/history/khnu/bi_history%20khnu_p1_n2_1805-1917.pdf (дата обращения: 15.10.2014).
117. Матвієнко І. О. Учення М. І. Палієнка про право і державу / І. О. Матвієнко // *Вісник Луганської академії внутрішніх справ МВС. Спец. вип. : у 5 ч.* — 2004. — Спец. вип., ч. 2 : Ідея правової держави:

історія і сучасність. — С. 116–124.

118. Палієнко Микола Іванович // Професори Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого. — Харків : Право, 2004. — С. 82 : портр.
119. Пашнева В. А. Погляди академіка М. І. Палієнка на проблеми інституту громадянства в контексті сучасності / В. А. Пашнева // Вісник Національного університету внутрішніх справ. — Харків, 2004. — Вип. 28. — С. 245–252.
120. Тимошенко В. І. Розвиток теорії держави в політико-правовій думці України і Росії (кінець XIX – початок XX ст.) : монографія / В. І. Тимошенко ; НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. — Київ : [б. в.], 2004. — 358 с.
121. Шляхи становлення й розвитку найстарішого провідного вищого юридичного навчального закладу в Україні // Національна юридична академія України імені Ярослава Мудрого, 1804–2004. — Харків : Ін Юре, 2004. — Розд. 1. — С. 4–19 : портр.
- 2005** 122. Аронов Д. В. Законотворческая деятельность российских либералов в Государственной Думе (1906–1917 гг.) / Д. В. Аронов ; [науч. ред. В. В. Шелохаев]. — М. : Юрист, 2005. — 410 с. — *Из содерж.:* Источниковая база исследования. — С. 79–97. — Электрон. версия: режим доступа : http://umc.gunpk.ru/umc/arhiv/2005/2/Aronov_mono_lib_part_1.pdf (дата обращения: 15.10.2014).
123. Нариси з історії Харківського національного економічного університету (1930–2005 рр.) / Д. Ю. Михайличенко, В. Є. Єрмаченко, О. А. Сахно; під ред. В. С. Пономаренко. — Харків : ІНЖЕК, 2005. — 326, [2] с. — *Зі змісту:* До вищої економіко-комерційної школи: Вищі комерційні курси Харківського комерційного товариства та Харківський комерційний інститут (1912–1920). — Гл. 2. — С. 21–45; У бурхливі роки: Харківський інститут народного господарства (1920–1930 рр.). — Гл. 3. — С. 47–65; Палієнко Микола Іванович. — С. 241–242.
124. Пашнева В. А. Національні меншини – як складова міграційних процесів сучасної України / В. А. Пашнева // Актуальні проблеми сучасної науки в дослідженнях молодих учених : зб. наук. пр. / Крим. юрид. ін-т Нац. ун-ту внутр. справ. — Сімферополь, 2005. — Вип. 8. — С. 151–155.
125. Пашнева В. А. Проблеми державного суверенітету у творчості М. І. Палієнка / В. А. Пашнева // Вісник Національного університету внутрішніх справ. — Харків, 2005. — Вип. 31. — С. 358–363. — Електрон. версія: режим доступу : http://visnyk.univd.edu.ua/?action=publications&pub_id=158880&mid=8&year=2005 (дата звернення: 15.10.2014).
- 2006** 126. Газиев Л. З. Проблема свободы и прав человека в идеях российских

правоведов второй половины XIX – начала XX века / Л. З. Газиев // Известия Российского государственного педагогического университета имени А. И. Герцена. Аспирантские тетради. — СПб., 2006. — № 3 (20). — С. 9–15. — Электрон. версия: режим доступа : [http://lib.herzen.spb.ru/media/magazines/contents/1/3\(20\)/gaziev_3_20_9_15.pdf](http://lib.herzen.spb.ru/media/magazines/contents/1/3(20)/gaziev_3_20_9_15.pdf) (дата обращения: 15.10.2014).

127. Дисертації, виконані і захищені науковцями юридичного факультету Харківського Імператорського Університету (1805–1918 роки) // Підготовка і атестація науково-педагогічних кадрів у Національній юридичній академії України імені Ярослава Мудрого (1805–2005 роки). — Харків : Право, 2006. — Розд. 1. — С. 10.

128. Пашнева В. А. Вклад академика Н. И. Палиенко в развитие правовой науки в Украине в советский период / Пашнева В. А. // Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского. Серия "Юридические науки". — Симферополь, 2006. — Т. 19 (58), № 3. — С. 237–242. — Электрон. версия: режим доступа : http://sn-jurid.crimea.edu/arhiv/2006/uch_19_3/pashneva_35.pdf (дата обращения: 15.10.2014).

129. Пашнева В. А. Погляди М. І. Палієнка на господарсько-культурну автономію як форму реалізації інтересів національних меншин / Пашнева В. А. // Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского. Серия "Юридические науки". — Симферополь, 2006. — Т. 19 (58), № 2. — С. 301–306. — Электрон. версия : режим доступа : http://sn-jurid.crimea.edu/arhiv/2006/uch_19_2/pashneva.pdf (дата звернення: 15.10.2014).

2007 130. Из истории создания Конституции Российской Федерации : конституционная комиссия : стеногр., материалы, док., 1990–1993 гг. : в 6 т. / Фонд конституц. реформ ; под. общ. ред. О. Г. Румянцева. — М. : Волтерс Клувер, 2007. — Т. 1. — 936 с.

131. Історія Харківського університету (1804–2006) : системат. бібліогр. покажч. : у 3 ч. / М-во освіти і науки України, Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна, Центр. наук. б-ка ; [уклад.: М. Г. Швалб, В. Д. Прокопова, С. Б. Глибицька [та ін.] ; наук. ред.: С. І. Посохов, О. О. Кучер ; ред. О. С. Журавльова.]. — Переробл. і допов. вид. — Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2007. — 769, [1] с. — Электрон. версия: режим доступа : http://dspace.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/154/4/%D0%98%D1%81%D1%82_%D0%A5%D0%9D%D0%A3_%D0%B7%D0%B0_200_%D0%BB%D0%B5%D1%82.pdf (дата звернення: 15.10.2014). — *Зі змісту*: Ч. 1 : (1804–1917) : у 3 вип. / уклад.: М. Г. Швалб, С. Б. Глибицька, М. М. Красиков, Р. А. Ставинська ; наук. ред. С. І. Посохов. — Вип. 2 : Факультети. Навчально-допоміжні установи. — С. 166–338.

132. Палиенко Николай Иванович (1869–1937) // Профессора Таврического национального университета им. В. И. Вернадского / [сост.: В. Г. Ена,

В. В. Бобков, В. К. Федоров]. — Киев : Либідь, 2007. — С. 106–107: портр.
— Электрон. версія: режим доступа :
http://www.crimea.edu/inform/books/tavr_un_6.djvu (дата обращения:
15.10.2014).

133. Пашнева В. А. Взгляды Н. Палиенко на происхождение и сущность права / В. А. Пашнева // Природа, право і держава: історико-юридичні аспекти : матеріали XVI Міжнар. іст.-прав. конф. (Ялта, 15–18 верес. 2006 р.) ; Міжнар. асоц. істориків права, Таврійськ. Нац. ун-т ім. В. І. Вернадського. — Сімферополь : Доля, 2007. — С. 269–282.

2008 134. *Егоров С. А. Ярославская юридическая школа: анализ научно-педагогического опыта Демидовского лицея : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : [спец.] 12.00.01 "Теория и история права и государства; история учений о праве и государстве" / Егоров Станислав Александрович ; Рос. акад. правосудия ; науч. конс. В. Н. Карташов. — Москва, 2008. — 51 с.

135. Палієнко Микола Іванович // Літопис випускників Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого. — Київ : Логос Україна, 2008. — Розд. 4 : Незабутні постаті. — С. 303 : портр. — Електрон. версія: режим доступу : <http://www.logos.biz.ua/proj/yar/280.htm> (дата звернення: 15.10.2014).

136. Пашнева В. А. Вклад Н. И. Палиенко в развитие концепции правового государства / В. А. Пашнева // Регіональні аспекти історико-правових досліджень : матеріали XVII міжнар. іст.-прав. конф. (Донецьк, 31 трав. – 3 черв. 2007 р.). — Донецьк : ДЮІ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2008. — С. 373–382.

137. Пашнева В. А. Основні аспекти концепції правової держави у працях академіка М. І. Палієнка / В. А. Пашнева // Вісник Харківського Національного університету внутрішніх справ. — 2008. — Вип. 40. — С. 96–102.

138. Пашнева В. А. Становлення юридичного світогляду академіка М. І. Палієнка (кінець XIX – поч. XX ст.) / В. А. Пашнева // Проблеми протидії злочинності: історико-правовий аспект : зб. наук. пр. за матеріалами XVIII міжнар. іст.-прав. конф. (Стерегущє, 13–17 верес. 2007 р.). — Сімферополь : Доля, 2008. — С. 452–460.

139. Прокопов Д. Проблема походження права та визначення специфіки правових норм у дослідженнях М. Палієнка / Д. Прокопов // Вісник Академії правових наук України. — Харків, 2008. — № 1. — С. 67–78.

2009 140. *Егоров С. А. Ярославская юридическая школа: анализ научно-педагогического опыта Демидовского лицея : дис. ... д-ра юрид. наук : [спец.] 12.00.01 "Теория и история права и государства; история учений о праве и государстве" / Егоров Станислав Александрович ; Рос. акад. правосудия ; науч. конс. В. Н. Карташов. — М., 2009. — 448 с. : ил.

141. Палієнко Микола Іванович // Професори Національної юридичної

академії України імені Ярослава Мудрого. — Харків : Кроссрууд, 2009. — С. 97: портр.

142. Пашнева В. А. Державно-правові погляди М. І. Палієнка : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : [спец.] 12.00.01 "Теорія та історія держави і права; історія політ. і прав. учень" / Пашнева Вікторія Анатоліївна ; Харків. нац. ун-т внутр. справ ; наук. кер. О. Ф. Скакун. — Харків, 2009. — 20 с.

143. Пашнева В. А. Державно-правові погляди М. І. Палієнка : дис. ... канд. юрид. наук : [спец.] 12.00.01 "Теорія та історія держави і права; історія політ. і прав. учень" / Пашнева Вікторія Анатоліївна ; Харків. нац. ун-т внутр. справ ; наук. кер. О. Ф. Скакун. — Харків, 2009. — 190 с.

144. Становлення і розвиток провідного юридичного закладу освіти та науки в Україні // Національна юридична академія України імені Ярослава Мудрого, 1804–2009. — Харків : Право, 2009. — Розд. 1. — С. 6–43 : портр.

145. *Ярославская юридическая школа: прошлое, настоящее, будущее / М-во образования и науки Рос. Федерации, Федер. агентство по образованию, Ярослав. гос. ун-т им. П. Г. Демидова ; под ред.: С. А. Егоров, А. М. Лушников, Н. Н. Тарусина. — Ярославль : Ярослав. гос. ун-т, 2009. — 834 с. : ил., фот., портр. — (Ярославская юридическая школа начала XXI века).

2010 146. [Будецька О. О. Харківська правова школа](#) : до ювілею М. І. Палієнка / Ольга Будецька // *Vivat lex!*. — 2010. — 8 січ.

147. Карнишина Н. Г. Теория суверенитета в дореволюционном русском государствоведении / Н. Г. Карнишина // Известия высших учебных заведений. Поволжский регион. Общественные науки. — 2010. — № 4. — С. 49–54. — Электрон. версия: режим доступа : <http://cyberleninka.ru/article/n/teoriya-suvereniteta-v-dorevoljutsionnom-russkom-gosudarstvovedenii> (дата обращения: 15.10.2014).

2012 148. Буроменський М. В. Харківська школа міжнародного права / М. В. Буроменський, О. В. Сенаторова, О. В. Тарасов // *Міжнародне право*. — 2012. — № 1. — С. 123–139.

149. Мудриєвська Л. М. Соціологічний позитивізм в українській правовій думці кінця ХІХ – початку ХХ сторіччя / Л. М. Мудриєвська, О. В. Лясковець // *Держава і право. Юридичні і політичні науки* : зб. наук. пр. / Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. — Київ, 2012. — Спец. вип. — С. 11–14.

150. Стецюк П. Б. Конституційна держава та конституціоналізм за М. І. Палієнком / Петро Стецюк // *Вибори та демократія*. — 2012. — № 1. — С. 98–103. — Электрон. версия: режим доступа : http://www.eli.org.ua/upload/iblock/83a/Vibori_2012.indd.pdf (дата звернення: 15.10.2014).

- 2013** 151. Лясковець О. В. Позитивістська методологія дослідження права у працях М. І. Палиєнка та Ф. В. Тарановського / О. В. Лясковець // Право і суспільство. — 2013. — № 5. — С. 22–25.
- 152. Николай Иванович Палиенко [Электронный ресурс] // Юридическая Россия : федер. правовой портал. — Режим доступа: <http://law.edu.ru/person/person.asp?persID=1133256> (дата обращения: 15.10.2014). — Загл. с экрана.
153. Палиенко Николай Иванович [Электронный ресурс] // Академик : слов. и энцикл. — Режим доступа: <http://dic.academic.ru/dic.nsf/biograf2/9802> (дата обращения: 15.10.2014). — Загл. с экрана.
154. Палиенко Николай Иванович [Электронный ресурс] // Википедия : свободная энциклопедия. — Режим доступа: http://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D0%B0%D0%BB%D0%B8%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE_%D0%9D%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B0%D0%B9_%D0%98%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87 (дата обращения: 15.10.2014). — Загл. с экрана.
155. Палиенко Николай Иванович [Электронный ресурс] // Русский биографический словарь : [сайт]. — Режим доступа: <http://rulex.ru/01160603.htm> (дата обращения: 15.10.2014). — Загл. с экрана. — Электрон., адаптир. к современ. рус. яз., версия ст. из 86-томного Энциклопедического Словаря Брокгауза и Ефрона (1890–1907 гг.) или Нового Энциклопедического Словаря (1910–1916 гг.); текст оставлен неизменным.
156. Палиєнко Микола Іванович [Електронний ресурс] // Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця (ХНЕУ) : [офіц. сайт]. — Режим доступу: <http://www.hneu.edu.ua/search/%D0%BF%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%94%D0%BD%D0%BA%D0%BE> (дата звернення: 15.10.2014). — Заголовок з екрана.
- Палиєнко Микола Іванович [Електронний ресурс] // Національна академія наук України : [офіц. сайт]. — Режим доступу: <http://www.nas.gov.ua/UA/Sites/PersonalSite/Pages/default.aspx?ffn1=Email&fft1=Eq&ffv1=Pal%D1%96enkoM%D0%8618691937> (дата звернення: 15.10.2014). — Заголовок з екрана.

Алфавітний покажчик назв праць М. І. Палієнка

- В**
Временное правительство и революционная Конституция России до большевистского переворота : докл. О-ву юрид. и экон. знаний при Харьк. ун-те 48
- Г**
Георг Йеллинек и его значение в науке государственного права 35
Голось Права : [юрид. журн.] 49
Государственный язык по действующему на Украине праву 50
- З**
Задачи и пределы юридического изучения государства и новейшее формально-юридическое исследование проблем государственного права 38, 39
Закон и административное распоряжение : (проб. лекция) 1, 2
- К**
К вопросу о правовом характере наших основных законов 40
Конфедерации, Федерации и Союз Социалистических Советских Республик 51
- Н**
Народная энциклопедия научных и прикладных знаний 36
Новая доктрина народного суверенитета во французском государствоведении 41
Новая психологическая теория права и понятие права 5
Нормативный характер права и его отличительные признаки : к вопросу о позитивизме в праве 10, 11, 58
Нормативный характер права и его отличительные признаки [2-е изд.] 15, 20
- О**
Об одной защите эмоциональной теории права 32
Областная Автономия и Федерация 46, 61
Основные законы и форма правления в России : юрид. исслед. 33, 34, 62
От редакционной комиссии 53
Отзыв о диссертации С. А. Котляревского "Конституционное государство. Опыт политико-морфологического обзора" 25
Отзыв о диссертации К. А. Кузнецова "Английская палата общин при Тюдорах и Стюартах" 43
Отзыв о диссертации А. Н. Фатеева "Очерк развития индивидуалистического направления в истории философии государства. Идеи политического индивида" 26
Отзыв о работе, поданной Джоном Стюартом Милем на соискание премии имени Зарудного под девизом "Лучшее средство испытать принцип – это довести его до крайних следствий" 28
Отзыв о сочинении В. Монастырева на тему "Избирательное право, его природа и организация в современных государствах" 30
Отзыв о сочинении П. Петровского на тему "Правовое положение и политическая роль народного представительства в современных конституционных монархиях" 29
- П**
Переклады книг:
Бенуа К. Всеобщая подача голосов и эволюция политических партий (Ярославль, 1906) 19
Лассон А. Система философии права : краткий очерк истории философии права (Ярославль, 1901) 9
Право гражданства в сучасних федераціях і в Союзі РСР 52, 63
Правова держава і конституціоналізм : [пер. з рос.] 21, 65
Правовая связанность государства 56
Правовое государство и конституционализм 21, 65
Правовое значение Манифеста 17 октября 1905 года 44, 45
Предмет и задачи энциклопедии права и идея права : (вступит. лекция) 6, 5755
Проблема суверенітету сучасної держави
Программа по энциклопедии права : для студентов Демид. Юрид. Лицея 16, 22

Р

Рецензії на книги:

- Алексеев А. А.* Министерская власть в современном конституционном государстве. Ее основы, роль и современное положение (Харьков, 1910) 37
- Герваген Л. Л.* Обязанности как основание права (СПб., 1908) 31
- Залесский В. Ф.* Лекции энциклопедии права (Казань, 1903) 12
- Котляревский С. А.* Конституционное государство. Опыт полит.-морфолог. обзора (СПб., 1907) 25
- Котляревский С. А.* Юридические предпосылки русских основных законов (М., 1912) 40
- Кузнецов К. А.* Английская палата общин при Тюдорах и Стюартах (Одесса, 1915) 43
- Лазаревский Н. И.* Русское государственное право. Т. 1. Конституционное право (СПб., 1913) 42
- Милль Д. С.* [Сочинение на соискание премии имени Зарудного под девизом "Лучшее средство испытать принцип – это довести его до крайних следствий"] 28
- Монастырев В.* Избирательное право, его природа и организация в современных государствах 30
- Петровский П.* Правовое положение и политическая роль народного представительства в современных конституционных монархиях 29
- Фатеев А. Н.* Очерк развития индивидуалистического направления в истории философии государства. Идея политического индивида. Ч. 1–2 (Харьков, 1904; 1907) 24, 26
- Hold von Ferneck A.* Die Rechtswidrigkeit: Eine Untersuchung zu den allgemeinen Lehren des Strafrechtes (Jena, 1903) 23

С

Суверенитет. Историческое развитие идеи суверенитета и ее правовое значение 13, 14, 17, 59, 66–68

Суверенитет. Историческое развитие идеи суверенитета и ее правовое значение : положения 18

Сущность административной юстиции и основные черты ее организации в европейских государствах : (проб. лекция) 3, 4, 64

У

Учение о существе права и правовой связанности государства 27, 56, 60, 72–76

Учения о природе государства и его единстве в современном государствоведении 54

Ф

Формы государственного устройства и управления 47

Іменний покажчик

- А**
Алексеев А. А. 37, 77
Аронов Д. В. 122
- Б**
Бабий Б. М. 97
Бабкін В. Д. 109
Багров Н. В. 115
Бажан М. П. 93, 96
Батанов О. В. 113
Бенуа К. 19
Бобков В. В. 132
Брокгауз Ф. А. 155
Будецька О. О. 146
Буроменський М. В. 148
- В**
Ветошкин М. 51
- Г**
Газиєв Л. З. 126
Герваген Л. Л. 31
Гессен В. М. 70
Глибицька С. Б. 116, 131
Гордон В. М. 36, 49, 53
Графский В. Г. 108
Гредескул Н. А. 27, 72
Гринюк Р. Ф. 114
- Д**
Дементьев Н. Е. 115
Дністрянський С. С. 87
- Е**
Егоров С. А. 102, 104, 134, 140, 145
Ена В. Г. 132
Ефрон И. А. 155
- Є**
Єрмаченко В. Є. 123
- Ж**
Журавльова О. С. 131
- З**
Залесский В. Ф. 12
Зорина Е. Ю. 108
- И**
Иеллинек Г. 35
- К**
Карнишина Н. Г. 147
Карташов В. Н. 134, 140
Киселев А. Д. 36
Кистьяковский Б. А. 86, 99
Корецкий В. М. 53
Корнев А. В. 105
- Корф С. А. 84
Котляревский С. А. 25, 40, 85
Красиков М. М. 116, 131
Кричевский Г. Г. 106
Кубійович В. 94
Кудинов О. А. 110
Кузнецов К. А. 43
Кучер О. О. 131
- Л**
Л. К. 67
Лазаревский Н. И. 42
Лассон А. 9
Левин И. Д. 92
Лушников А. М. 145
Лясковец О. В. 149, 151
- М**
Максимейко Н. А. 27, 73
Максимов С. І. 111
Малицкий А. Л. 53
Матвієнко І. О. 117
Миль Д. С. 28
Михайличенко Д. Ю. 123
Михайлов П. Е. 78, 79
Монастырев В. 30
Мудриєвська Л. М. 149
- П**
Палієнко М. І.
(Палиенко Н. И.) 1–65
Панов М. І. 111
Панченко А. В. 103
Пашнева В. А.
(Пашнева В. А.) 119, 124, 125, 128, 129, 133, 136–138, 142, 143
Петровский П. 29
Погорілко В. Ф. 113
Покровский С. П. 83
Полякова Ю. Ю. 116
Пономаренко В. С. 123
Попов Б. В. 49, 53
Посохов С. І. 116, 131
П. П. 27, 74
Прокопов Д. 139
Прокопова В. Д. 131
- Р**
Радько Т. Н. 56
Роман В. А. 115
Румянцева О. Г. 130
- С**
Сахно О. А. 123
Сенаторова О. В. 148
Скакун О. Ф. 98, 142, 143
Ставинська Р. А. 131
Стецюк П. Б. 150
Сусер Ц. Г. 49
- Т**
Таранов А. П. 95
Тарасов О. В. 148
Тарусина Н. Н. 145
Тауберг Л. Я. 49
Тимошенко В. І. 109, 120
- У**
Усенко І. Б. 109, 112, 113
- Ф**
Фатеев А. Н. 24, 26, 27, 36, 75, 76
Федоренко В. Л. 113
Федоров В. К. 132
- Х**
Хропанюк В. Н. 56
- Ц**
Цветков В. В. 97
- Ш**
Швалб М. Г. 116, 131
Шелохаев В. В. 122
Шемшученко Ю. С. 57–64, 107, 109, 113
Ширяева Н. П. 9
Шумаков С. 68
- Щ**
Щеглов В. Г. 69
- Э**
Элькин Е. С. 80–82, 88, 89
- Я**
Якушев А. Н. 106
- Н**
Hold von Ferneck A. 23